

Yvona Ferencová

Bc. Jitka Burdová

GP3MP_HTGP Historie a teorie galerijní pedagogiky

Podzim 2011

Vyučující: Mgr. Alice Stuchlíková

Yvona Ferencová (*1962)

1980 – 1987 Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

1998 – 2005 Moravská galerie, oddělení práce s veřejností, správce Kolekce uměleckých děl pro nevidomé a slabozraké

2006 – 2011 Vedoucí oddělení moderního a současného umění MG

Od 2004 oddělení moderního a současného umění, kurátor sbírky (malba, socha)

2009 titul Ph.D. – disertační práce: Apozice obrazu - "metoda kruhové oscilace a její uplatnění při zprostředkování současného umění veřejnosti"

Publikace

- Apozice obrazu. Brno: Nakladatelství Pavel Křepela 2009.

Katalogy k výstavám, např.:

- ... a nezapomeňte na květiny. Brno: Moravská galerie v Brně, 2010.
- Dominik Lang, Pohled pro diváka. Brno: Moravská galerie v Brně, 2010.
- Kateřina Šedá, Každý pes jiná ves. Brno: Moravská galerie v Brně, 2007.

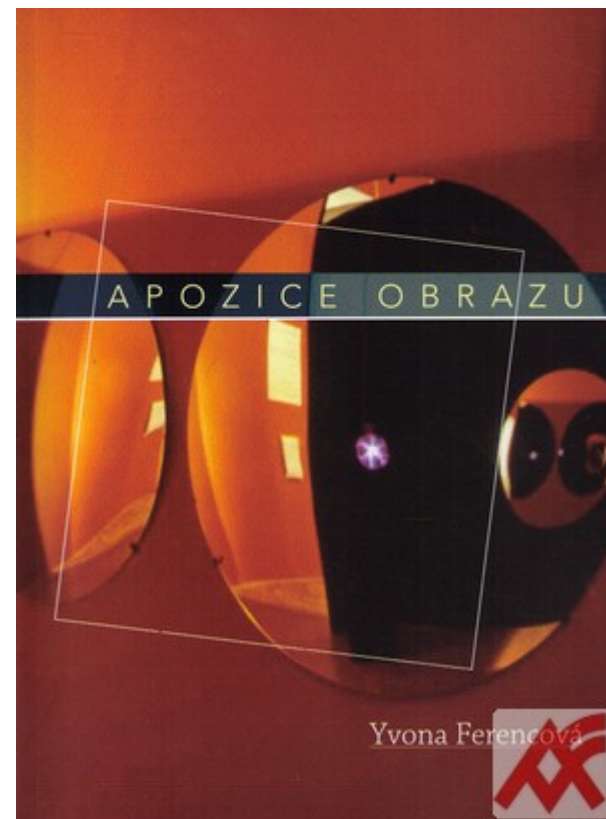
Ocenění

- 2001 první cena ministra kultury ČR v kategorii učebnice a pomůcky v soutěži Nejkrásnější kniha roku 2001 za katalog k výstavě Možná sdělení

Přednášky a workshopy pro Radu galerií ČR, Národní galerii v Praze, VŠUP Zlín, Národnou galériu v Bratislavě, Univerzitu Karlovu v Praze aj.

Letní výtvarná sympozia , např. v Galerii Sýpka u Vlkova.

Projekty pro nevidomé a slabozraké návštěvníky galerie – Možná sdělení, Neviditelná příčina.

Zprostředkování umění

Ve stále větší míře sehrávají důležitou roli galerijní pedagogové, jejichž úkolem je ukázat návštěvníkům cestu k autentickému vnímání uměleckého díla, umožnit jim co nejhlubší prožitek umění a také muzeu připravovat potenciální stálé návštěvníky. (...) Nikdo doposud nestanovil měřítka vymezující ani nikterak omezující jejich činnost. O to více však záleží na jejich osobnosti, zájmech, vnímavosti, na jejich tvořivých schopnostech, zkušenostech, ochotě přijímat nové podněty, sebevzdělávat se.¹

Kvalitní příprava je nezbytným předpokladem pedagogovy práce.²

Lektor vstupuje do role provázejícího. Má rozumět, účastnit se programu spolu se svými svěřenci, inspirovat a povzbuzovat, ne však kontrolovat a hodnotit. (...) Učí jakoby mimochodem.³

Metoda kruhové oscilace

- „ (...) kroužením kolem ohniska, hledáním i v poměrně vzdálených sférách napříč obory, se přibližujeme dílu, k němuž se vše vztahuje.“⁴
- ponechání prostoru účastníkům, kteří skrze dílo poznávají sebe sama
- vede ke kreativě, vytvoření vlastního názoru
- dialog
- nejdůležitější je účastník

- Lektor:
- stojí v ústraní, ale přitom ovlivňuje průběh
  - otevřený
  - spontánní
  - empatický
  - schopný improvizovat

Naučit vidět oči i mysl, to je základní úkol pedagogů.⁵

Zprostředkováváme-li umělecké dílo druhým, měli bychom vždy ponechat dílu dostatek prostor k jeho vlastnímu působení, otevřít sebe i druhé dílu, abychom mohli přijímat, co samo nabízí.⁶

Konkrétní příklad použití metody kruhové oscilace

Claude Monet, Dámy v květinách (1875), Veletržní palác Národní galerie, Praha

Claude Monet, Dámy v květinách – popis programu „Barevné proměny“

- podrobná příprava lektora, seznámení se s dílem ze všech hledisek (obsah, kontext, mimoumělecké přesahy)
- určení cíle a tvaru programu

Vlastní program:

- vstupní dialog - stimulační impulz – různé světelné jevy (slunce, hvězdy, duha, červánky, stín,...)
- smyslové poznání – pozorování optických jevů v blízkém okolí, barevné nuance stínů
- vizuální zkušenost – simulace změn světelných podmínek pomocí barevných fólií (aditivní a substraktivní míšení)
- paměť jako prostředek poznávání – tvorba obrazu – účastníci tvoří obraz části dne některého ročního období podle vlastní volby pomocí archů transparentních barevných papírů, následuje prohlídka vytvořených kompozic
- rozumové poznání – před originálem obrazu, analýza díla účastníky, závěrečná diskuze
- program je možné rozvinout představením děl umělců pracujících s čistou barvou (Mark Rothko, Jackson Pollock,...)

Přestože v něm (programu) není použita metoda kruhové oscilace ve všech jeho částech, je patrná zvláště v úvodní části.⁷

Letní výtvarná sympozia

- týdenní setkávání konaná v návaznosti na aktuální výstavy současného umění

Sebevědomí tvůrčího projevu dětí, bezprostřednost kontaktů s umělci, kdy přednášky spojené s workshopy získaly podobu přátelských setkání, pozorování jevů v přírodě přirozeně související s potřebou objevovat sympozium přetvořily v pouhé bytí v krajině a na místě. „Pouhé“ ne ve smyslu pejorativním, ale jako nejvzácnější výtěžek celé akce.⁸

Příklad – Galerie Sýpka u Vlkova – téma Světlo

1. Oheň (zapalování ohňů, kresba ohněm, uhlíky, světla na vodní hladině,...)
2. Čas (sluneční hodiny, fotodokumentace cyklu rozvíjení květin,...)
3. Světlo a tma (prozařování, fotografování stínů a světelných projekcí,...)
4. Voda (fotografování pod hladinou, objekty z igelitů a vody,...)
5. Barokní architektura a světlo (návštěva barokních kostelů s výkladem)
6. Slunce (přednáška o Slunci, pozorování slunečních skvrn dalekohledem,...)
7. Hvězdy a měsíc (noční pozorování, pokusy s plastovými polokoulemi,...)

Práce galerijního pedagoga je úzce spjatá s objevováním. Touha proniknout k podstatě díla je motor, který ho udržuje ve stálém napětí tvůrčího hledání. (...) Je hledačem, uvaděčem, průvodcem a divákem zároveň.⁹

Citace

- ¹ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.9. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ² Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.16. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ³ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.16. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁴ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.50.. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁵ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.48. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁶ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.47. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁷ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.59. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁸ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.81. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- ⁹ Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. s.170. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)

Literatura

- Ferencová, Yvona. Apozice obrazu. 1. vyd. Brno: Pavel Křepela, 2009. 183 s. ISBN 978-80-86669-12-0 (brož.)
- Moravská galerie v Brně [online]. Brno: 2010 [cit. 2011-12-06]. Yvona Ferencová. Dostupné z WWW: <http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/o-galerii/veda-a-vyzkum/odborne-zivotopisy-kuratoru-mg/ferencova.aspx>.